

Verlangen naar God (2)

Er zijn enkele redenen waarom ik met u en jou hierover wil nadenken. Enige tijd geleden werd ik gevraagd te preken, beter te onderwijzen, vanuit de Heid. Cat. Zondag 34 over het eerste gebod: Gij zult geen andere goden voor mijn aangezicht hebben. Ik stuitte in de voorbereiding op de eerste woorden van de Westminster Confessie: Wat is het doel van God met de mens? Antwoord: Om God de glorie te geven en zich in Hem te verheugen voor eeuwig. De tweede reden ligt in het gegeven dat steeds meer christenen verlangen meer van God te kennen. Het ligt zo ongeveer in de lijn van 'meer en meer te lijken op de Here Jezus'. Ik probeer me dan voor te stellen wat dat dan precies inhoudt dat 'meer God te kennen.' Tenslotte werden mijn overwegingen gevoed door een boek van Tim Keller 'Namaakgoden', met als ondertitel 'De lege beloften van geld, seks en macht, en de enige werkelijke hoop.' Enige vingeroefeningen.

Mien toentje

Ede Staal zong met passie in het gronings over zijn tuintje. Een laidje geliefd door veel Grunnegers. Er was echter een boel mis met zien toentje: 'Mien waikschilde bonen die komen zo slecht op. En de sputters vreten d'aalbeerns op'. En toch was dat zijn plekje, zijn lust en zijn leven. Waarom? Om het goede dat er vooral stond. "k Heb spinoazie, ik heb roapknollen, 'k heb radies en ramen, 'k Heb andievie en augurken en tomaten in de kas. Ja zo komen wie met zien allen de winter wel deur. En ankommend joar din gaat de kop ter weer veur...' Wat ik er mee zeggen wil: 't Is maar waar je naar kijkt! Neem zelf maar eens de proef op de som. Het is er nu geen weer voor, maar wanneer u gasten uw tuin laat zien, dan laat u ze vooral de pracht en praal zien van bloem en vrucht en wijst u hen niet op het onkruid. Ongetwijfeld staat er ook onkruid, maar alle nadruk valt op bloem en boom en geurende struik. Zo moeten we ook omgaan met de afgoden, die links en rechts ongetwijfeld staan in de tuin van uw leven. Laat alle nadruk vallen op de Ene die uw leven vervult, bepaalt en doorstraalt: de Here.

Leeg land

Nu zijn we in onze tijd daar wel ver vandaan. Er was een decennium met boeken vol over Godsverduistering. Nu te ter tijd gaat het over Godsvervreemding. Geert Mak schreef zelfs- om toch ook de friezen in dit stukje te honoreren- 'God verdween uit Jorkwerd'. De onlangs overleden Harry Mulisch schreef in zijn meesterwerk 'De ontdekking van de hemel'-1992, dat zelfs, met eerbied te spreken, God zelf er niet meer in geloofde dat de mens Hem ooit nog zou willen leren kennen en liefhebben, laat staan zich in Hem verheugen voor eeuwig. Ten lange leste, zo vertolkt Mulisch, laat de Here zijn twee tafelen- de Tien Geboden- weer naar de hemel halen. Het is een moderne naklank van wat Nietzsche ooit liet uitspreken door de man met de lamp: "God is dood en wij hebben hem vermoord, onze messen druipen van het bloed.' Zo filosofisch en diepzinnig zullen we het niet allemaal zeggen noch verwoorden, maar de neerslag van dat denken en doen-namelijk denken en doen los van God- zit ons diep in de botten. We zijn-ook als christenen- meer gesecculariseerd dan we voor waar willen hebben. Maar wanneer dan voor ons besef de hemel leeg is, zijn we dan in leeg land beland zonder god? Neen! Dan, juist dan zijn er (af)goden in menigte. Meer en geraffineerder dan Paulus zag in Athene- Hand 17. Dat lijkt niet zo te zijn. We hebben geen altaren voor Zeus of Venus of zelfs niet een hoekje gereserveerd voor de onbekende god, zoals in Athene. Nee, zo niet. Maar op een nieuwe en moderne manier wel: de goden van geld, seks en macht. Let op het onkruid in uw tuin!

Onkruid

Zoals gezegd, de Catechismus wijst omstandig op allerlei vormen van afgoderij. Maar dan wel in algemene zin. De afgoden krijgen geen gezicht. Laten we eerlijk zijn, wanneer mij gezegd wordt dat ik alle afgoderij, tovenarij, waarzeggerij, bijgeloof en wat dies meer zij, moet vermijden en moet ontvluchten, dan hebben ik niet bepaald de idee dat ik als door een wesp gestoken moet opspringen en wegrennen. Met die afgoderij zal het bij mij niet zo'n vaart lopen, laat staan met die tovenarij en waarzeggerij in mijn leven. Concreet: Met Halloween en Gestorven Heiligen hebben we niets. Die hele heidense cultuur en dat roomse zuurdezem hebben we wel uitgeworpen. Ons leven staat onder het protestanse gesternte van Soli Deo Gloria! Alleen God de eer! O, ja...? Voor deze ene keer zeg ik het: Let op het onkruid! Let op het vele onkruid van afgoderij in uw leven! Tim Keller wijst ze in zijn boek 'Namaakgoden' aan. 'Alles kan een afgod zijn, en alles is wel eens afgod geweest.'-pag 14.

Scheefgroei

Afgoderij is abnormaal. Het lijkt op godsdienst, maar is het niet. En omgekeerd, het lijkt geen godsdienst, maar is het wel. Het verkeert zelfs het goede in kwaad. Er is niets mis met geld en goed op zich, maar wel wanneer geld en goed je gaan beheersen. Er is niets mis met (ouder)liefde, maar wel wanneer die liefde jezelf en de ander verteerd. Afgoderij is scheefgroei. Ik citeer Keller maar even uitvoerig dan komen we er wat in: 'Je hebt persoonlijke afgoden, zoals romantische liefde en het gezin; of geld, macht en prestaties; of toegang tot bepaalde maatschappelijke kringen, of andermans emotionele afhankelijkheid van jou; of gezondheid, conditie of fysieke schoonheid. Veel mensen verwachten hier de zin en invulling van die alleen God kan geven...Je hebt culturele afgoden zoals militaire macht, technologische vooruitgang, en economische voorspoed. De afgoden van een traditionele samenleving zijn familie, hard werken, plicht en morele deugd. Die van de westerse cultuur zijn individuele vrijheid, zelfontplooiing, persoonlijke welstand en levensvulling...Aan een ieder die zijn leven hierop bouwt beloven ze veiligheid, vrede en geluk, die alleen God maar kan geven.'-pag 17. Wilt u even door het eigen tuintje van uw leven lopen en op zoek gaan naar bovenstaande afgoden? Tip: Ze zijn te herkennen aan scheefgroei!

Onkruidbestrijding

Om bij het beeld van de tuin te blijven. Veel onkruid lijkt op echt kruid of op een mooie bloem of plant. Sterker nog, sommigen zijn op zichzelf mooie planten: wat dacht u van (ouder)liefde, trouwe inzet voor mens en maatschappij. Niets mis mee op zich, totdat het doorschiet en je beheerst. Dan is het, om met Tim Keller te spreken, een 'namaakgod' geworden; onkruid. En onkruid moet eruit! Hoe? 'De enige manier om van de verwoestende invloed van namaakgoden los te komen is de terugkeer naar de enige ware. De levende God, die zich zowel op de berg Sinai als aan het Kruis openbaarde, is de enige Heer die, als je Hem vindt, werkelijk je leven vervullen kan.'-pag 21. De beste manier om onkruid uit je tuin te weren, is het helemaal vol te zetten met prachtige bloemen en planten. De beste manier om de afgoden uit de tuin van je leven te weren is, door alle ruimte te geven aan de heerlijkheid, majesteit, liefde en overvloedige genade van God en je verheugen in Hem. Richt je leven op het ene doel waarvoor je geschapen bent: *Om God de glorie te geven en zich in Hem te verheugen voor eeuwig.* Stoffer Otten

n.a.v. Tim Keller, **Namaakgoden**, 182 pag. € 16,95 ISBN 978 5194 383 2 Uitgeverij Van Wijnen, Franeker.

